

ותו, דאולי אם היה מזכיר עצת יתרו, אולי לא היו ישראל מקבלים ממנו.
ע"ה אורח' (מבשר ל"ח ד"ה בואת תדעון), וכ"ש הוא משם והבן..."

תשובה ל"מעניא דמגילתא"

בתשובה לשאלה, איזו הנהגה מוסדר ליל פסח? נתקנה על פי האמור במגילת איכה.

התשובה היא: אמירת פסוקי 'שפך חמתך' על כוס רביעית ממוחמט, הכוונת, שתקנה על יסוד הכתוב (איכה ד' א'):
(כ"א): "ובי ושמי ות אדום יסקַתְּ בַּאָרֶץ עוֹץ וְגַם יַעֲלֶךְ תַּעֲבָרַךְ פֹּסֵס תַּשְׁתָּרֵךְ וְתַתְּעִרֵי... וכפי שיכתאר להלן.

דברים אלו מקורם מדברי ריטבא רב:
ביאורו הגדה של פסח (בסוף סיניעו אותו הומן שישקח אותם ה' כוס חמתו הוה כוס התרעלה, דכתיבי (איכה ד' כ"א), "ובי ושמי ות אדום יס' עם יַעֲלֶךְ תַּעֲבָרַךְ פֹּסֵס". ולא עוד, אלא שיקרא גשילתי תלחה בחורבן קרן מלכותם, באומרינו ב"ה" (כ"א א'), (ניאל כ"ו ח"ו) עד ערב בקר אֲפִלְמִי וּשְׁלֵשׁ מֵאוֹת וַעֲבָדַךְ קֹשֶׁשׁ. אמר רבי יצחק, כשיעטה ערב בקָשָׁה, על אומות העולם, אם יַעֲבָדַךְ קֹשֶׁשׁ. וְכִי תִבְרַח אֹמֶר (שיעשר י"ג), כי יתה הַשֶּׁשֶׁץ יִשְׂפֹא אַרְצֵךְ וַעֲרַפְלֵךְ לְאֵמִים יַעֲלֶךְ יַחַד וּיְבָדוּךְ יַעֲלֶךְ וְיִצְאֵךְ... במרהה בימינו איכ"ה"

הרי שענינא אמירת פסוקי התפילה וקללה להשמדת האומות המצריות לעם ישראל בשבועות המתין' על כוס רביעית, נתקן על יסוד האמונה והתקנה שהנו מאמנים ומצפים שיתקיימו דברי ירמיהו הנביא, בעבר על אדום, המלכות הרביעית והאחרונה שהגלתה את עם ישראל, תשובה כוס התרעלה, אותה השתה ממנה לשכרה. ובאשר תשבר זרועם וממשלתם, אזי תושכ הדרך לגאולת עם ישראל, במרהה בימנו א"ה.

אם אדות הנהגות נוספתיו' הנהוגות בלי הסדר כתבו ברובתינו מקמורם על פי דברי מגילת איכה, ותש"ח' למשיבים הנכבדים ששלחוים לנו.

לא אדות אמירת' א"ה לחמא ענינא' בלשון ארמית, כתב שבבלי הלקט (סדר פסח סתינן ר"ח"), שהיה על פי עדותו חז"ל מהפסוק (איכה א' ג') :
'גִּלְתָּהּ יִהְיֶה מֵינִי...'
ולשונו: 'ואחרי' ר' בימינו ר"ו פירש, מה טעם אמרמים אותו (א' ה) לחמא ענינא' בלשון ארמית, שדרשו רבותינו ז"ל במדרש איכה (ע"ה איזכ' א' ג') :
'גִּלְתָּהּ יִהְיֶה מֵינִי... אל גלו ישראל עד שאכלו חמין בפסח, שנאמר גִּלְתָּהּ יִהְיֶה מֵינִי... הבה דאת מאר' (דברים י"ג ג'),
'פֹּתוֹת לְחַם עֵינַי... כל נהגו לזאמרו בלשון ארמית, כל על גלולת החמט בלגנים' שהיו נזהרים בו. והוה פירושו, ואל החמט שיש בו יסין לחירות וגאולה שאכלו אבותינו כשיצאו ממצרים, ואל חמטו בו אבותינו וטעם לולת גלות. והיה נזהרים ונשמרים בו. ועל כן אמרמים כל דכמין ייתי ויכול, להזכיר ולהדיע לכל שהרי אוכלין לקחם מעה. ולכן משלימין' א"ה שחא ה"ה, כלומר, אף על פי שרובתינו גרם לנו גלות, וי רצון מלימין' לחביא אנדלתינו, שהרי אין עונו ה"ה לעכ"ב. הרי שכל' גלולת לבנינו את החמט שגרם גלותנו, כפי הנלמד ממגילת איכה, ואנ אמרמים את הפסקא 'א"ה לחמא ענינא' בלשון ארמית, שבינו כולם.

בספר ילקוט מעם לועז' (איכה א' י"ט)¹⁸, הביא בשם אהרן בכות לו"י האברבנאל, שמה שאנו אוכלים בליל הסדר אין כוונתם של מרור, אחד ב'פסח' ואחד ב'סדר', הוה על פי הכתוב (איכה שם):
'השביעיני במרוצים הרונן לענין'. וכפי שכתב:
"...השביעיני במרוצים בליל פסח"¹⁹, הכוונה שלמני החורבין היו אוכלים רק קנית אכל של מרור, ושיעורו שביעה בכיצה, שהיא ב' זמנית, ולאחר החורבין נתקן לאכול מרור ב' היום, כגון בכריכה בל' לפסח, והמלא על שם בכריכה. חז"ל 'השביעיני במרוצים בליל פסח', ואל תקוני ידי עם אחת, שביאו דרבנו ויבטל טעמע ל' הדאורייתא'. והיינו, כפי שחתמה 'שביעה' ממרור, כאמור בתכוב, ואוכלים בכיצה של מרור, שיש בה כדי שביעה (אבל כדי שלא יבטסל על ידי הו טעם המצה שהיא דאורייתא, תקנו לאכול כיתא אחד בבפיר, ולא עם המצה).

תשובה ל"מעניא דגאולתא"

בתשובה לשאלה, אדי ינהוג בבווא הגאולה על הששון ושמחה' העתיד להיות ביום ט' באב?²⁰ בשנה שיחול תאריך זה בשבת, האם ידחויו ליום ראשון א' לאו.

התשובה היא, שגם את הששון והשמחה יחדו היום ראשון, שכן אמר הנביא (זכריה ח' י'):
'ה' אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי' יתה יבית' להציל' לששון ולשמחה ולמקדשים טובים והאֶמְתָּ וְשֻׂמְלִים אֲבָדָה... ומתוך שפירש' הכתוב ענין ה'צום' אצל כל אחת מהתעניתות, ולא הזכיר את התאריך המדויק²¹, היה שתלח את הששון ושמחה' ביום הצום, ולא בתאריך בו יתאיר המאורע' עליו נקבע הצום.

אין כתב בחתמו' (תורת משה בפרשתינו):
'מירש' מתנינו על מה אין אומרים חתה' - [ה'תנוון] ט"ב שנדחה, שהרי אותו היום מתנינו בעוד. ורחי דעניתם על שבת דחאה למחרתו, מה' ממועד שבו לא נדחה. ואמנתי, ולחי כתיב גם תמישי' וגו' יתה יבית' יהודת'²² לששון ולשמחה ולמקדשים טובים, ולא אמר' "ל' ח' א"ג' וכו' יתה לעשו' וגו', ומאי טעמא ולת' בצום, אלא על דכרן אין היום גורם האבוד כיום ט'ו יסין וכדומה, ולא הצום גורם. ולכשיבנה בהמ'ק יוחול ט'ו באב בשבת, יהיה היום הששון והמועד גם כן ביום א' שאחריו, ביום שהיו עצים'²³.

תשובה ל"כיתב חייה"

תשובה ל"תשובה בעליז על חבל ארנב"

דמות הקשרו:
"ונלכד לא על עריו בעת ההוא אל היתת קרְיה אשר לא לקחנו מאתם ששים עיר ל חבל אַרְבֵּב מִמְלַכְתָּה עוֹג בִּבְשָׁן". דברים ה' ד'.

בתורה בשילוש נכתבתי –
בשילוש נכתב בתורה בשילוש פסוקות.
בשלושה מקומות נכתב ארגב בתורה, וכולם פירשתינו, בראשונה (דברים ה' ד') :
"ונלכד לא על עריו בעת ההוא אל היתת קרְיה אשר לא לקחנו מאתם ששים עיר ל חבל אַרְבֵּב מִמְלַכְתָּה עוֹג בִּבְשָׁן".
בשנית (שם י"ג):
"ויזרזר הַהַלְעָד וְכָל הַבְּשָׁן מִמְלַכְתָּה עוֹג נִתְחַל עֵשֶׂב מִןעֻשֶׂה לַ חֶבְל הַאֲרֵבָב לְכָל הַבְּשָׁן הַהוּא יִקְרָא אֵרֶץ רְפִאִים... ובשלישית (שם י"ד):
"אִיזֵר בֶּן מִנְשֶׁה לָקַח אֶת יַד הַחַבֵּל אֲרֵבֶב עַד גְּבוּל הַיְּגִשְׁרֵי וַתַּפְעַקְתִּי וַיִּקְרָא אֹתָם עַל שְׂמוֹ אֹת הַבְּשָׁן חוֹת יִאֵר עַד הַיּוֹם הַזֶּה"

ומלכד שלשת הברותיו אלו בתורה, נזכר גם פעם אחת בספרי הנביאים (מ"א ד' י"ג):
"בן גִּבְרָ בִרְמַת גַּלְעָד לו חוֹת יִאֵר בֶּן מִנְשֶׁה אֲשֶׁר בְּגַלְעָד לו חַבֵּל אֲרֵבֶב שֶׁבִּבְשָׁן שְׁפִיטָה עָרִים גְּדוֹלוֹת חוּמָה גְּבִרְחָי חָתְשָׁת"

ולעולם לא עבדו הכורתי –
שבכל הפעמים שנכתב אַרְבֵּב בתורה ואף בבבאי, לעולם לא היה זה עבדו הוכזרת.

שהוכרתו של אַרְבֵּב בתורה בכל שלשת הפעמים, ואף מה שהוזכר בבבאי פעם אחת, וכדלעיל, לא היה זה עבדו הוכרתו, אלא רק ששהוכרתו את מקומו הנקרא על שמו חַבֵּל אַרְבֵּב.

ונהג מקום זה נקרא בשמו של ארץ מבבליו הראשונים, ששמו היה ארגב. שהוא ירד שמאבין, וכפי שכתבו האבצ"ל ורובינו בחיי על הכורתי הראשונה (דברים י' ד'):
בשם "ש' אמרמיס' (לשח האבצ"ל)":
"שהוא שם אדם, היה בחלקו מירושת אביו הז החבל"

אכן יש לעיין ששיטה זו שהוא שם אדם, מצאנוהו לראשונה רק בדברי הראשונים הללו, אך בדברי חז"ל וכפי שנכתבו בתרגומים, ובדרכם פירשו שש' ועוד ראשונים, אין מדובר על שם אדם אלא על אומנות מלוכה, של דברי הפסוק (שם):
"לז חבל אַרְבֵּב", כתב בתרגום אונקלוס שם:
"לז בית פֶּלֶךְ סִרְבּוּכָא... ובדומה לזה בתרגום יונתן שם:
"לז פתחים פֶּלֶךְ סִרְבּוּנְאָא... והיינו אומנותו היחל"י שלימכי, וכפרשי":
"חבל אַרְבֵּב... מלתרגמיני בית פֶּלֶךְ סִרְבּוּכָא... וראינוי תרגום אונקלוס ומגילת א' קורא מלטיין סִרְבּוּכָא... למדתי על חבל ארגוב הפורסי, היכל מלך, כלומר משמלכות נקראת על שמה. וכן את הארגוב מדלמיס ס'ו ט'ו (כ"ה), אצל היכל מלך, הרגו פקח בו רמליהו לפקחיה [למדתי שכן נקראת שם הארמכיא"]²⁴.

ופירשו נוסף כך האבצ"ל שם:
"י"א, כ' הלאר"ה נוסף, והוא אמרו ארביס (איוב ל"ח ל"ח), ויובינו יָבֵקַב. בדרך רחוקה".
"בשפחה כוונתו שהוא כוללו נכתב 'חבל רגב', והיינו ארץ שרגביה דבוקים עם לוח'²⁵, או חבל ארץ רחוקה. וע"ע רשב"ש על שם פירשו:
"אַרְבֵּב... תרגונו לפי עינינו".
ופגשנו כוונתו של שם ענינו מהפסוק מדבר על הקמונות שכבשו במלחמה, כל כך פתרונו הוא שם מקום, על לזון מדוע ועל שם מה ומי קראו כן.

עוד בעינינו ארגב, עיין בהערה"²⁶.
ביאור מחדש בשמפורטות.

שטמי בקרא הגיבור שהכה –
שכשם אַרְבֵּב קורא ארגב השר הגיבור שהיה בימי פקחיה ופקח, שהוא הכה את המלך פקחיה בן מנחם וכדלהלן.

בשפסוק נקרא ארגב השר הגיבור שהיה בימי פקחיה ופקח, כמפורש בפסוק (מ"ב ט"ו כ"ח):
"ויקשר עליו פַּחַךְ בֶּן רַמְלֵהוּ שְׁלֹשֶׁת וַיַּבְּשֵׁהוּ שְׂמֹרֶן אֲרָמוֹן בַּיָּת הַמֶּלֶךְ וְאֵת אַרְבֵּב וְאֶת הַאֲרִיהַ וְעַמּוֹ חָמְשִׁים אִישׁ מִבְּנֵי לַעֲדָיִים וַיִּמְתְּתוּ וַיִּמְלְךְ תַּחֲתָיו"

וארגב המוזכר בפסוק זה שהגה את פקחיה, הוא שם של שר גיבור, וכפי שיבאר הדיק' שם:
"אֵת אַרְבֵּב וְאֶת הַאֲרִיהַ... עם ארגב ועם הארית, ושני גבורים היו שמם כן, ועממה גם לפקח, וה'ה' חמישי מבני לעדאיים וימיתוהו".
ובדוך דומה כתב הרלב"ג שם בתוספתו שבאור מדוע קראו אגיבורים אלו בשמות הללו:
"אשרוב שארגוב קרא הממונה על כל חבל ארגוב, והארית חבל גבור, חו"קיושבו ארגוב על צד השאלה לרוב גבורות, והנה קשר עליו פקח עם שני גלא השרים, וה'ה' עמו גם כן חמישים איש מבני לעדאים והמבלי גלעד היה חבל ארגב לפי מה שאחשוב".
וכע"ז יבאר במצדו"ד שם.

ולבט"ה פירש שם שאגן אריה המוזכר בפסוק שם גיבור, אלא היה זה אריה כפשוטו, והיה לידו לטרוף טרף כל ש שנכנס לראמונ המלך בלא רשות, ואריה זה היה חמל ארגב הגיבור שבנינו ליעזרו, והוספין בלאר בשם 'יש מפרשים', שכאשר פקח מרד בפקחיה וביקש להורגו, היה לבל עמל לעוררו ולסייענו יחד עם חמישים איש מבני לעד.

ובדוך אחרת פירש האברבנאל (באופן המאריך):
"וכע"ז יבאר המלבי"ם (אורח בפרשת אריה הגיבורי פקחיה, ואף עממה) חמישים איש מבני לעדו שהיו גיבורים, ולמרות זאת שכפרו מרד בפקחיה, לא והיעילו כל גיבוריו, ופקח ארץ לפקחיה על כל גיבוריו יחד, ולקח לעצמו המלוכה.

ואכן יש לעיין שגם בפרשה זו של הריגת פקחיה, למד רש"י שאין ארגב האמור בפסוק שם אדם אלא כינוי על המקום שהיה זה בארמון והיכל המלכות, שכתב שם:
"אֵת אַרְבֵּב וְאֶת הַאֲרִיהַ... כל ארגוב של מלטיין השבונין"²⁷, וכל סרוכיוני בלשון אימא מלטיין חשוביני למלכות, בארמון הגדול אשר לא אצל הארגוב"²⁸.

וע"ע אריכות דברים בה בתשובה לכתב חייה מגילויין ר"ה, פרשת דברים תשי"ג, הובא בספרינו 'קוראי עונג', כרך ד'ברי קממה ויחידותם-ע"ב', עמוד תרל"ט הערה 19.

רשע בו אכזו שתפס המלוכה –
שארגב השר הגיבור הכה את פקחיה וכדלעיל, שהיה מלך רשעי, ובנו על מנחם שהיה אכזר שתפס את המלוכה.

פקחיה היה מלך רשעי ורש לא מלכותו ממנחה אביו, כמפורש בפסוקים (מ"ב ט"ו כ"ב-כ"א):
"ויִשְׁכַּב מִנְחָם עַם אֲבִיקָיו וַיִּמְלַךְ פַּקְחִיהַ בְּנוֹ תַּחֲתָיו... בשַׁבֵּת חָמֵשִׁים שָׁנָה לַעֲזִירְהַיָּהוּ... יהודה מלך פַּקְחִיהַ בֶּן מִנְחָם עַל שְׂפָרוֹ שְׁמֹרֶן וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו"

ופקחיה התפס במלכותו, כמפורש ג"ז בפסוק (שם כ"ד):
"ויַעֲשֶׂה הָרַע בְּצִיּוֹן לֹא סָר מִפַּקְחִיהַ רְעִיקָם בָּן נֶכֶט אֲשֶׁר הִקְטִיף אֵת יִשְׂרָאֵל."

ומנחם אבי פקחיה תפס את המלוכות בשלום בן ביש"ש²⁹, אחרי שמלך חודש ימים בשמרון, והרגו ומלך תחתיו, וכמפורש בפסוק (שם י"ג-י"ד):
"שְׁלֹם בֶּן יִבְשׁ מֶלֶךְ בְּשַׁבֵּת שְׁלֹשִׁים וַתַּשֶּׁע עָלָיו מַלְכָּה וְיַהְדָּה וַיַּמְלֵךְ יַחַד יָמֵים בְּשַׁמְרוֹן... ויעל מנחם בן ידי מתרַפֵּץ ויָבֵא שְׂלֹמֹה וַיָּךְ אֶת שְׁלֹם בֶּן יַבְשׁ שְׁמֹרֶן וַיִּמְתְּוּ וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו"

ומנחם היה אכזר, וכפי שהפסוק מציג על מעשיו במלכותו בראשונה תפס (שם ט"ז):
"ואִי כִּפֵּה מִנְחָם אֶת תִּפְסַח אֵת לִבְ אֲשֶׁר בָּהּ וְאֶת גְּבוּלֵיהּ מִתַּרְפָּעָה בִּי לֹא פִתַּח אֶת לִבּ הָהִרְוִיתִיהּ פִּנְעָה".
ואות על עוונם שלא קיבלוהו עליהם כמלך, לכך לא פתח לו שר העיר, ועל כן הרג את כלי יושיבה והוסיפו באכזריות רבה לבער את כל הנשים הרות שהיו בעיר, וכדברי הדיק' שחיה זה בודק קממה וביזין, ובאברבנאל כתב:
"שכל הנשים הרות שהיו בתפסח צדק והימים שמה באכזריות גדול"

אכן יש לעיין שתפסו זה אף היתה מעדי ישראל אלא מאדם, וכפי שיבאר הדיק' ועוד, ועל כן תחילת מלכותו מנחם קרא רחם שלום, ושאלה פתחו לו בעיני עממם מלחמה עון והכה אותה רח' כל גבולה באכזריות גדולה.
וביאר המלבי"ם שם, שהנחם שהיו ראמות העולם, ואמרו הלכות במלחמה מהמה כזב' ש' לעשותו, ומנחם לרוב בקחיהו טעשה הרע בעיני ה' וכמפורש בפסוקים, גם במלחמתו נהג באכזריות גדולה, שצר על העיר מכל רוחותיו ולא הניח בה צד לצרים שיכולו לזרוח ממנה, וגם לאחר שכשב המקום הרג את כל הרוות, "שהוה גם כן נגד חוקי המלחמה ונגד דת ישראל"

ויעיין ברלב"ג שיבאר את דברי הפסוק על המגדלים החזקים שהיו בנויים בעיר שאוהם בקע, ולפי"ו אין במעשיהו הללו כל חסרון וא אכזריות ויע"ע"ג.
הובא בספרינו 'קוראי עונג', כרך ד'ברי קממה ויחידותם-ע"ב', עמוד תרל"ח בהערה 17.

ובעקבות מעשיהו הערעם הללו של מנחם, לא עמד במלכותו אלא מת תוך תקופה קצרה על שער שנים (שם i)³⁰, ואף פקחיה בנו שהמשיך את מלכותו לא עמד בה אלא זמן מועט של שנתיים ימים עד שמרד בו פקח בן רמליהו שליש, וכדלעיל, והרגו ותפס את מלכותו, וכביאור האברבנאל שם:
"זמנה עם אחירי מתו מנחם בן ידו בלמלוכה בנו פקחיהו תחתיו, ובאובד ובנים כלם היו ידעיים וחסאים לה' מאד, ומבני כן לא מלך פקחיה כ' אם שנתיים יותר בני המלכים אשר קדמו שהיו חסאים בעיניו בלבו, ובניהם הקמים אחריהם לא אהריכו ימים על מלכותם ורובם היו שנתים או שנה אחת או פחות מזה ברשעת אביהם... והיה זה הממשפט האלקי, כי מנחם אביו גם כן חרא שלום בן יבש, ולכן בעיני אברהם ובעון עצמו הרג אותו"

יחוד מקומותיו דינים הוות מי שבנחם –
שששים הערים שהיו בחבל הארגב, התייחדו בנין שהיו מוקפות חומה מימות ירושע בן נוו, ואף במה שנבנו על ידי עוג מלך הבשן.

שבחבל ארגב היו ששים ערים, כמפורש בקרא (דברים ה' ד') :
"ונלכד את על עריו בעת ההוא אל היתת קרְיה אשר לא לקחנו מאתם ששים עיר ל חַבֵּל אַרְבֵּב מִמְלַכְתָּה עוֹג בִּבְשָׁן"

וכל ששים הערים הללו היו מוקפות חומה, ומפורש בפסוק (מ"א ד' א'):
"בֶּן גִּבְרָ בִרְמַת גַּלְעָד לו חוֹת יִאֵר בֶּן מִנְשֶׁה אֲשֶׁר בְּגַלְעָד לו חַבֵּל אֲרֵבֶב אֲשֶׁר בְּבִשָׁן שְׁפִיטָה עָרִים גְּדוֹלוֹת חוּמָה גְּבִרְחָי חָתְשָׁת"

ששים הערים הללו היו מוקפות חומה כבר מימי ירושע בן נון, שהרי הפסוקים בתורה על כיבושם ובספר מלכים א' ירושתם, בדרך, שהיה התקופה מלפני ירושע ועד דורות אחריו, ועדיין עמדו הערים בחומתן המימיים אותן.

דינים מיוחדים נאמרו על עיר המוקפת חומה, החל מדיני מכירת הנכסים שבה, שנגאל בתוך שתיים עשר חדש ולאחר מכן נחלט, וכמפורש בפסוקים, ושילוח מצורעיהו חוץ למחנה"³¹ ועוד, ונהוג גם ביהו"ל, והוא עת קריאת מגילת אסתר שהיו בלש"ל ולא י"ד כדיו הפרשים, ודינים אלו נאמרו על ששים עירות המוכרות, ועיין בהערה"³².

וערים הללו התייחדו אף בכנייתם על ידי עוג מלך הבשן, כדאיא במסכת סופרים כ"א י" (וחבא בע"ז בליקוט עיר קונת תשס"ח):
"והלך ע"ז ובהג"ש עיירות, והקטן שבחן היה גבוה ששים מיל, שנאמר ששים עיר ל חַבֵּל אַרְבֵּב"

עוד התייחדו ששים ערים אלו, שכולם היו ראיות לחבל, כדאיא בספרי במדבר (בלק, פיסקא ק"ה, הובא בליקוט על ששים", דברים תת"ט):
"מלכות זו מתנאה ושלחנות, אין לה אלא ארבע מדינות שאויות למלכות, ואלו הם, אבאי ואלכסנדריא וקרטגיני ונאטוכיאי. ואלו היו להם ששים עיר וכולם ראיות למלכות, שנאמר, ששים עיר ל חַבֵּל אַרְבֵּב מִמְלַכְתָּה עוֹג בִּבְשָׁן..."³³

רוב מן די צמצן גבוה שכיבובת שה ששים ערים הללו במה, שהשייבים הקריבו כגודם ברקנובותיהם ששים אלישיע ויתודים אכזבם, כדאיא (בבב"ז י"ד ט"ז):
(מבשר ל"ח פ"ג א') אילם ששים עתד"ים ששים כְּבִישָׁים [בני שַׁן] ששים... כגוד ששים רבוא, וכגוד... וכגוד ששים עיר ל חַבֵּל אַרְבֵּב..."³⁴

יכבושם גבורתו אל הבנות שאף נחלם –
שיכבושו על אותם ששים ערים חבל הארגב, היו על ידי יאיר בן מנשה שכבשו בגבורתו לבדו, והוא היה אבי בנות, שהיו לו בנים, וסופו שיאיר אף ערים אלו.

שיאיר בן מנשה כשב בגבורתו את ששים ערים הללו ובסופו אף נחלם, כמפורש בקרא (דברים ג' ד'):
"אִיזֵר בֶּן מִנְשֶׁה לָקַח אֶת חַבֵּל אַרְבֵּב עַד גְּבוּל הַיְּגִשְׁרֵי וַתַּפְעַקְתִּי וַיִּקְרָא אֹתָם עַל שְׂמוֹ אֹת הַבְּשָׁן חוֹת יִאֵר עַד הַיּוֹם הַזֶּה... ויעלי מבלבלי"ם שפירשן כן להדיא שהוא כבשו לבדו בגבורתו:
"וכבשו יקרוא ויקרא אותם על שמו ולכן זכה בהם"³⁵ מצד שבכשבם בגבורתו"

ולעאר לו עין בינים, תפי שדרשו בפסוק (מבשר ל"ב מ"א):
"ואִיזֵר בֶּן מִנְשֶׁה יִצְלָק וַיַּלְכֵד אֶת חַמְשֵׁי יִקְרָא אֹתָן חוֹת יִאֵר", ודרשו בבבמ"ז י"ד ח' :
"שליש ארבע חלקו לבניו, כל היו לו בניים, וכל קראן על שמו, שלא היה לו רזק, וירשו ושלקו בני ממיכר אחיה", וכע"ז פרש"י שם עה"³⁶:
"לפני שלא היה לו בנים קראם בשמו לזכרוו"

אין שית המדרש ששהיו לו בנים ומתו בחייו, והשיאיר אחיו רק בנות וכפי שדרש שם א"ה:
"אֵת נַבָּז וְאֶת בַּעַל מְקוֹת מִקְבַּט שָׁם... לפי שהיו להם שמות י"ח, לפיכך הסבו שכונאם יאיר בן מנשה, ומכיר ויאיר נולדו בימי עקבו איבנו ע"ה, וכשנכנסו לארץ (נולדו)"³⁷ מתו בניהם"³⁸ ועשו בונוייהם בית אבות, כלכ' [א"ל] השב שליאיר בתו אבות שלה היה לו בנים, כך לאק לאותן קמונות של חות יאיר, כדי להזכיר שבו, והיה נקרא חוות יאיר כל הימים"³⁹.
וכע"ז פרש"י שם שהארבנו בה שתבנות, לכתב חייהו מליון כ"ח", פרשת דברים ששע"ה, ובגערותו שם.

^[1] ועיין אריכות דברים בענין זה בחתמו' (תורת משה בפרשתינו):
'מירש' מתנינו על מה אין אומרים חתה' - [ה'תנוון] ט"ב שנדחה, שהרי אותו היום מתנינו בעוד. ורחי דעניתם על שבת דחאה למחרתו, מה' ממועד שבו לא נדחה. ואמנתי, ולחי כתיב גם תמישי' וגו' יתה יבית' יהודת' לששון ולשמחה ולמקדשים טובים, ולא אמר' "ל' ח' א"ג' וכו' יתה לעשו' וגו', ומאי טעמא ולת' בצום, אלא על דכרן אין היום גורם האבוד כיום ט'ו יסין וכדומה, ולא הצום גורם. ולכשיבנה בהמ'ק יוחול ט'ו באב בשבת, יהיה היום הששון והמועד גם כן ביום א' שאחריו, ביום שהיו עצים'
^[2] וארבעת הנהגות נוספתיו' הנהוגות בלי הסדר כתבו ברובתינו מקמורם על פי דברי מגילת איכה, ותש"ח' למשיבים הנכבדים ששלחוים לנו
^[3] אף על פי שרובתינו גרם לנו גלות, וי רצון מלימין' לחביא אנדלתינו, שהרי אין עונו ה"ה לעכ"ב. הרי שכל' גלולת לבנינו את החמט שגרם גלותנו, כפי הנלמד ממגילת איכה, ואנ אמרמים את הפסקא 'א"ה לחמא ענינא' בלשון ארמית, שבינו כולם
^[4] ובשני ימים נכתבו ארבעת הנהגות נוספתיו' הנהוגות בלי הסדר כתבו ברובתינו מקמורם על פי דברי מגילת איכה, ותש"ח' למשיבים הנכבדים ששלחוים לנו
^[5] ויהיו עניניו משתיים פעמים:
השנים הראשונים נכתבו על ידי חכמי הגדה, והשניים נכתבו על ידי חכמי התפילה
^[6] ששם הוא המקור לשם הנהגות אלו
^[7] אכן יש לעיין שתפסו זה אף היתה מעדי ישראל אלא מאדם, וכפי שיבאר הדיק' ועוד, ועל כן תחילת מלכותו מנחם קרא רחם שלום, ושאלה פתחו לו בעיני עממם מלחמה עון והכה אותה רח' כל גבולה באכזריות גדולה.
וביאר המלבי"ם שם, שהנחם שהיו ראמות העולם, ואמרו הלכות במלחמה מהמה כזב' ש' לעשותו, ומנחם לרוב בקחיהו טעשה הרע בעיני ה' וכמפורש בפסוקים, גם במלחמתו נהג באכזריות גדולה, שצר על העיר מכל רוחותיו ולא הניח בה צד לצרים שיכולו לזרוח ממנה, וגם לאחר שכשב המקום הרג את כל הרוות, "שהוה גם כן נגד חוקי המלחמה ונגד דת ישראל"
^[8] ויעיין ברלב"ג שיבאר את דברי הפסוק על המגדלים החזקים שהיו בנויים בעיר שאוהם בקע, ולפי"ו אין במעשיהו הללו כל חסרון וא אכזריות ויע"ע"ג.
הובא בספרינו 'קוראי עונג', כרך ד'ברי קממה ויחידותם-ע"ב', עמוד תרל"ח בהערה 17
^[9] ובעקבות מעשיהו הערעם הללו של מנחם, לא עמד במלכותו אלא מת תוך תקופה קצרה על שער שנים (שם i)³⁰, ואף פקחיה בנו שהמשיך את מלכותו לא עמד בה אלא זמן מועט של שנתיים ימים עד שמרד בו פקח בן רמליהו שליש, וכדלעיל, והרגו ותפס את מלכותו, וכביאור הא

ידידת הדורות אותה חווה כל מי שמביט על עצמו כיצד היה נראה לפני כמה שנים מול מצבת עזרה, אדם היה גיבור שמיימי כתוצאה מתוספת ריחוק זמני והזמן ממציאת מצרים ומעמדה כל סיני, אך אנה מטולה על כל יחיד ויחיד, וענה היא איבד את מצוה לצורות ולסמלים לרידה זו, אלא לתפק, על לא אחד למוצא את הדרך בה יתחבר ויתר לגור ולשמש לפעמי ולכופי ירידה זו והנה פחות תלחה, אך בעצמתי עולה וכזה וביתו ואפי ובגותו יחוו שלבים מקומדים יותר בידיה, עוד טרם הפכה לנלישת הדרורו אלא תובעתי ומעוקם.

התקופה והזמן הן יותר מנסה לא אחד לעצור או להאט את קצב ירידתה, היה הזה והחיים והליחות על עולם שחלו ועצמו יותר, ויחבו עם הימים הנוראים שקרבם, עם תמונתם ממשים ומבקשים להטיבם ולחיותם להתקרב לה לעשות רצון בלבב שלם. יום אלו כשחם אדם ברוח את עצמו היא את נמצא ומה מעשיו במידת משמעות את עצמו לשאול זו עומדת לחילוף ולשמש שקדמו לו, מחדת אצלו על עולו על ידי שיראל לטובה, בשמש עבורו שנים מסולו וחייבונ מחדש, כיצד יוכל להיות המוליטה בהם בעלי הגיטמן בתקום קדשי.

המחשבה הטבעית על כל אחד בבואו לחשב את מסלולו החדש בדרכי עליותה, היא שעליו לעמוד במחשבה מוחלטת כל אורחותיו חיו וסדרו מעשיו, ומחיהו הוא יהיה בו אדם אחד לגמר, שמענין אותו רק הרחיקות ועברתו, ובאלו כל קשר ושיכות לענייני העולם והדריפה את חותותיו. אך למרות חלטה איהנה זו על שינוי הדרך לטובה, ברוב הפעמים ימיו מחוקי מקדם אפילו לא עד ראש השנה, גם אם היא יתנה מעברו על שום. ההכמה הגדולה של המבקש לשנות את מעשיו, כלב לימדונו הכמי המוסר, אינה אלא שבינו ימיו ומטרסה, שידע מה מבקש מעצמו, אך מכאן ועד 'עולם המעשה', הדרך אורכה רצופה עליות ומורדות, קשים יותר ומפות, דבר טוב הוא לעשות זאת כשעוברים בצבצה והדרכתם על בעלי הגיטמן, שיהיו לציצים ונבשורו חתתם.

מציאות מרה זו שיש בההיה בה בעצמנו על הדייקה על מה שפריו לעשות ולבין מה שועשים בפועל, אלא התחלה בתקופה האחרונה, גם לא בשנים שקדמו לו, כפי שאיטיות הלבנות גם מול הקול הקורא אליו, אלא התחלה בדרותיו, אלא לבר ברודות הקדומים העדות היתה על 'לפנים', וכבר נחשב בימינו כסיפור הבא לעלון את הלבנות עם שם הן יחדיו כמו אברהם אבינו הגדוי בהם שיהיה ניכר לכל ברודות הללה, השאי לשמואל על גובלי הגדוי שטרערה ברודה והוא זו שטרעפה עליהם, חושש את האולת כל רביהוא. ברודות האחרונים שטרעפה הרעד מהדגים בחוש זה פגעה ונעלמה השערת הרביהא שהיתה מיוחדת לתקופה זו, ולכן כל אחד יראה עבוד אישית להרגיש את האולת לכל מהותו ובעקבות כך לשוב לה' בתשובה שלימה ולהטיב את המעשים לזכות להיות מעושי רצונו בלבב שלם.

אזכור אהבתי החספה איינוד הפולה אם פרט!

מיכאל ניסה להסביר לרדיי שכל הנהגתו זו היא בעקבות יהדותו ושמירת מצוותיה, התהורה צמוה על כל יהודי להתנהג בצורה זו, וכי מוטב שיהיה חיונה לעשירות ואת יורשונה בלבי אחרינו, ולא יאבדנה בחייו. עוד דיו שהסביר עוד כמה יהודים שאינם נהוגים זה ועדיין לא ידעו להבדיל בין שומרי מצוות לפרושי עול, לא הסכים עם יסוד דבריו שזו היא ההתנהגות הנדרשת מכל יהודי המבקש לקיים את מצותה זו לשומר מצוותיו.

כשבעו השנים והקשר בין השנים מגיע, הדרך ורדי החספה שאכן שנו שיינו משמעותי שמיכאל וקשר שומרי המצוות, המהמט והתבחין לבלבל את מעשית בישור בעל תורה, לבין יהודים אחרים שעדיין אינם שומרי הורה ועצונת ויהי כן אולי ודיעים כיצד צריכה להיות ההתנהגות של יהודי, ובהתנהגות שונות והכל את שומרי התורה לטובה ולברכה שדרבו מאת פיהם ואפשר לשמוע עליהם בכל מקסימה.

בחולתה הקשר בין רדי למיכאל, עוד חשק ורדי שמיכאל היה תמים שבנו יודע יותר מכל לרמות אחרים, על כן מתנהג בירשות והטובות ומתקשר כל אט אט בר כחש ברוח הנהיג את תעניתו, נבלות ומרטה. אך כשאור הזמנים היקשה והשתחח, הובן כי מיכאל חרף זרובם, ויש בו בנבנות המודת משלבת במקיות ושנינוה, ומעסקי שעותה וציפיה ניכר גם תחומו וודות שיליו, ולמרות זאת לא מעשיו והנה כד רישר אותה, הטיף היערכי עוד זה יחזור ומעתיק עניינינו נעם ברדיים בהם נצרו מחשבה יצירתית, והקיף חותלת דבה בעצמותיה הטבות והמעולות.

הדייקה והפרקטית שאינו חושש להתנהגת גם עם חוקים ממנו בהרבה, והיה גם לרשונה, ובעקבות כך הציעו פנויה להתנהגות לתובע משלטי אחריו, בעקבות אלו למאחנאו זו עלה לגדולה ותמכה והראיש את אצות הברית באיורו מרתני נוי-ארק, ובשתקפותיו על פעל ברבות להשיע את גדולי מעשיתיה, אולי שהתובעים הקדומים שיש ופחדו מרביות ומקומתם, ובעקבות מעשיו להטיב את המעמול על הללא מאחוריו טוררו גורמם למשך שנים רבות, ומצטנפה מכך רבים בחייה נשמו לרורחה.

באותה תקופה בה שימש כהונתו ראשי ביהודה, מצב הפשע במדינתו היה קשה משנאוי, ובמיוחד בעיר נוי-ארק, הגם שהיתה המרכז הסחרו לכל העולם, ושימש גם כמרכז לכל המעשה העולמי, בהודית אין השיר בעיניו יעשה, בלא שהרשויות ישו כמעט רדי למעיות. ההפקדות היתה מקום גרוה למחד גדול בתקופה הגיעה ומאות סכנותיה ואולי רחבותיה, ובכל יום היה בהם למעלה מהאל מקיים את שויה עד שרוב תושבי המקום ששע לראות בתמיכה בלילות, ומה גם שראש העיר שהוא גם המנהל על המעשרה ועל מערכת המשפט לא ראה לכוון למענו מעשית רעה אלו, וכדומה מכך רבו עוד ועוד תושבי העיר ושרו שרביחה עד שהתגלית כל משעל לשנות את מעשיתה לאור יום. וכל שאלת אחי מעורביה ברוביה על ידי בשעת מעשה פחד על עצמו ובחור מהרה אף נמנע מלהיערך והיה כדי שיש אישמוה שהיה לו חלק כמה שנעשה או שהיקצורו ארוכות על מה שראה, הוא לא סבאם עלו רהייותיה יאלצו לשנות דבר כל לפושעים, הרי שהללו לעוללים לקיום בו על עדותו זה.

אתה התחננפת למעשה המצויות בכךך זה היה, שכל אימת שמאן דהו מענין הרחוב נכנס לחנות ושקע לקבל דבר מה לא נענה, היה עושה משמרתו על הקובה, על מן ההרואה על הנותן ומפננה לרסיסים, והייתה המשמרתה לו תעשה לו דבר, גם אם הדבר נמצול ומחודר, שהרי יש לה עיסוקים חשובים יותר. כתוצאה מכך סבלו בעלי החניות ממת דורגים על כל אותם ענין רחוב, ונאלצו לספק את כל צרכיהם בקנותיהם, לכל יזיק אותם בנק עולם על שבידת חלקן הרואה העולה לטובם עצום.

וכמה לתושבי הקבועים, היה בעל עצינה ברבור אוור, כמעט בכל צומת המסורות ומבור יתור ירחו וביראש עוד רחוב המנהיגים, וכאשר המעיר התחלף לאדום ותנועתו רכבינה עברה, היה לו ירחו אדום פנינה לרכיבי העוורים, המבורי מסורטו לרוב על הכויכת הקדמית, ובעבור "קיעון" הוה דרושו סוכוס על שער דולו, ומי נשיטה למענו מתחלס עם מרדמיות, אזו לכל הילדים הלומדים ברחוב המקיים את כולו קבוס כספי עצום בקמרה הוא, ופעמים מיידיים אולי אגבינם שיינו לתרונותיו, אך שיפנים יומיו שיעא נותו אולו ישלם להם את המשך מדרשו. גם נכפילת כל היה ניסה להסביר לדידים שכבר יוקם את רכבו ברמורד הקודם ורדי ישלם לו גם בסמיתת כעת, אך חועיל דבר, ובלא טכוסים אלו הפסד המרמורים שנעצז בענולות נסיעתו, כמעט לא יצאו בשלום בממון מרכז גדול, זה על שמציאותה זו על מס המרמורים הוציאה את דיבת כעורו לקרע בלב קצוי ארץ, של נכיסה אלהי והנטיסה בה דורשט מס כל מהה שדרות לדידים ממה הציגורות הבמרורים שנאלצו לעצור.

זאת ועוד, שמציאות זו של איש העיר בעיניו, הביאה להצב של מהלך החיים בעיר הגדולה היה כדבולני, שחוקה נוגב ועוקשת את החלל, וזאת אילו להשיע את עצמו. ורדי הפסיקו לעולם שכיריות על הבית שהתהורה זו, אלא בעללים יכולים לעשות הכל דבר, וכמהה השפעות שליליות רבות הנבועות כולם מאותו שורש, שאין דין ואין דין, וכל עקוב למישור, דורח איש שרבי בנינו.

למרות רוב פעילותו של רדי למענת הפשע מהמדינה, הרה העויל בעיקר כלפי הפועלים הגדולים הכבדיים שהיו, עם האצרות פושעי נהניגו, וכמה הצליח להשיע ולחביא לעולמים לאורך ימים. שהיה הדבר מול הפועלים הגובנים, שהגיעה העירונית היהיה העלום מען הים, ולא לנסות להתעמת מהמם ולערוסם, שם דידי היו כביולת על החלליות השורה, ולא לל לחועיל לעלויו ולסייע בהשבת הסדר הציבורי על כנו ולהציל את התושבים דידי הפועלים והגנבים.

הציבור שונת קעה מהמצב הנוראי בו הוי, חיפשו נאוטאח רואש חדש לעיר שצילחה לעשות את המציאות הורה כשנפחה עליהם, ועל כן, כאשר עלה שמו של רדי כממנו לארשת העיר, ברבים תמכו בו אלו נעמו לבדו ושכחו את החיים שביצעו לטובתו וכמה לקולות ממבצעיהם רבים, ואכן לאחד עבודת הבירות בה האטנים הקרב בשפע ולדעינו ביד חזקה, קרד רדי להיות ראש העיר על נוי-ארק, על מיליוני תושביה, שכולם ממתינים ומייחלים לראות כיצד מיישם את הכטותיותו ורואה לשלום התושבים. כך בחירתו ערך רדי ישיבות ההתייעצות עם טובי המומחים לטיפול בפשע, לדעת מה היה הטוב ביותר כדי לשנות את פני העיר ולהטיב לה את המצב שהיה לפני מה שנים, אך במל העצות וההיענות שהגיעו בעיניו, לא היה דבר נשאר לו במעשית המציאות באופן פשוטיו ויהי יוכריס וישעיות לאורו ימים ושנים. היתםהם הרעתם של כל המומחים הללו בענק נועת גישת פועלותיהם כלפי פושעים לגנבים, ועל כן מלאם שראיינים הלקוח בחסר אינה יכולה להועיל כדי לפתור ולחסני נען חמור זה מהמקום.

באותם הימים לא שחך רדי מיידינו משיכאל, ועל כן לארש שמעת את כל דעות המומחים למינהם ולא שהגיעו את רצונם, פנה למיכאל ובקש ממנו שיענין לו עצה ברהם הנהגה. מיכאל שהיה בעצמו חושב מכך שהריש והתפשית הרבות, היעצ בפני רדי נישנה שונה מלחלוטין מפתח חשבשח, ולדבריו, באופן זה הנהגתו ירחו אורכה שיהיה צורה, חליפת חותן מן כביד לשנות את כל המהלך החיים בעיר, למנוע את הגניבות והפשעים המרובים העושים בה.

השנים הרבות בהם הכיר רדי בחכמותו ותבונתו של מיכאל, גרמה לו לקחת את עצתו לעשותה על כל פרטיה, הגם שבמכש שישנו נראה שהיה היפך התכמה הרחובות, ואינה אלא תפוח לבועה יערה, ואילו תועיל רק לפתור כמה בעיות תבוניות, ולא תעשה דבר בל בעיות החמורות והנוראיות ממנו סוביליו חושבי המקום.

הדבר שהקטן שפעה רדי היה למנות מפקד חדש למטשרה העיר חושבי בנינו, וישעיה לכל דבריו וכוונותיו, ואדרשת מפקדי המעשרה וממוני המשפט שבלשכות של רדי, פנה אליהם והודיעם במהלך אותה אודסה פחה לבצע כל תוקפם, והוא, גללות אספ סוביליו כלפי מיכאל רכוש טענות, ועל כך לקוטם כלל תורתו הדין. לפליאטם של מפקדי המעשרה וממוני המשפט וממדמים יום יום בעציות המרותיות ביותר, הורה להם רדי שכתע הדבר החמור ביותר אלו בעירות רכוש טענות, ובכללם ענין מס המרמורים. עוד היום יש לעצור כל ענין או להיטוסק בקניון רכביים ברמורי העיר, הורה רדי מפקדים

הדייקה והפרקטית שאינו חושש להתנהגת גם עם חוקים ממנו בהרבה, והיה גם לרשונה, ובעקבות כך הציעו פנויה להתנהגות לתובע משלטי אחריו, בעקבות אלו למאחנאו זו עלה לגדולה ותמכה והראיש את אצות הברית באיורו מרתני נוי-ארק, ובשתקפותיו על פעל ברבות להשיע את גדולי מעשיתיה, אולי שהתובעים הקדומים שיש ופחדו מרביות ומקומתם, ובעקבות מעשיו להטיב את המעמול על הללא מאחוריו טוררו גורמם למשך שנים רבות, ומצטנפה מכך רבים בחייה נשמו לרורחה.

מנין בפרשתנו עפרש"ו מצא מיכאל את מקור המרגלות הקהר?

תשובה ל"סיפור השאלה בצידו" מגילון פרשת דברים - חזון

בתשובה לשאלה, מנין בפרשתנו עפרש"ו ימצא יצחק את העצה הטובה והמוחזקת שרבו נתן לו בכדי להוציא את הכנס מלב השכנים ולהביא את השלום שישכון ביניהם, וזאת על ידי שהוא ובני ביתו יחשבו על השכנים הללו מחשבת טובות וחיוביות על מעלותיהם ואורחותיהם הרואיות. יעקב באחד מעל עצהו טלה את החיבת, ואת מורדו רש"י א"י, ע"פ י"תרנ"ג באב"דקים ויאמר שישנא ב"ש ג' אתה צו'יטגן אפ'ינגן מארץ פריצ'ן לתת אונתן ביד האמרי' הליקטינ', וביאר רש"י, ואמר רש"י, ואתה היה חכם דאנא, אכן, אלא שאם שישנו אותו מול חזונו אותו, הוא ידביל על רצונו מה לדבילן עליו מה שבלבד על בחרו, מה שבלבד עליו" א. מביא בדברי ע'לק"י, וזאת על ידי שישנו את השנים את אלו יחשבו עליו לטובה, ועל כן, העצה להרבות את השכנים היה, לחשוב ולגמול טובות וחיוביות כד ליבם יתמן גם לאו לטובה וסופו להשיקו טובות וחיוביות כד ליבם יתמן גם לאו לטובה, וזאת על ידי שישנו את השנים את אלו יחשבו עליו לטובה, שהנדרש רש"י אך משמע עומד שלבד על בחדו לזית מה שלבין עליו, והוא משל הדייטין, אך אין כל אישה תולעת את ליבי לטובה. דבר זה נלמד מדברי הפוסק (משלי כ"ו י"ט): "כמים חיים לפנים בן יד בארץ לפנים", ודבריו מלשיטם, ש"ה דברים כמורדים, שאם אילו הם דבר רש"י, מרוד מאד הם בתרות של הדייט' ולא יסדם על דברי הפוסק. ולפי צדק לומר של רד ברש"י הללו התעורר ויעקב לחשוב את ההלבנות מרשימים זה את זה, נתינו גם להספיק על ליבו של השני לטובה וכפי שאנן הצליח לעשות במחשבותיו הטובות

<p>שמות הזוכים לשבוע פרשת קרח: הרבינים / הבה"ח דוביני ג. - נתיבות - קובץ פרשיות ב"כ ויסטב א. ג. - ירושלים - מאירת עינים זנגו ט. - לונדון - מאירת עינים רבנועץ א. - בני ברק - מאירת עינים בגמן ש. - מודיעין עילית - קיצור פרש חינוך לבוביץ מ. - ביתר - קולות פני חסד</p>	<p>הפרטים לשבוע זה: ספר 'זמנות האור - ימים נוראים', ב"כ. עוד לחשוב זוכים נוספים, כל אחד בספר 'זמנות האור - ימים נוראים' שטיינגן זקוף"ל. השרה לשבוע זה לפי 'סיפור השאלה בצידו' - יצחק, כל אחד זוכים, כל אחד בספר 'זמנות האור' דברים"ל.</p>
--	--

תשובות לשאלות המתפרסמות בעלון זה, יש לשלוח בכתב בדואר וקרוא, בצירוף שם, כתובת וטלפון, עד יום ג' בשעה 23.00 בלבד לפקס' 08-9741115 (מחיר'ל: בקידומת 8 - 972) + [24 שעות]
 [או למייל ichudbhaid@gmail.com - עד יום ג' בערב בלבד]

התשובה לשאלה, מנין בפרשתנו עפרש"ו ימצא יצחק את העצה הטובה והמוחזקת שרבו נתן לו בכדי להוציא את הכנס מלב השכנים ולהביא את השלום שישכון ביניהם, וזאת על ידי שהוא ובני ביתו יחשבו על השכנים הללו מחשבת טובות וחיוביות על מעלותיהם ואורחותיהם הרואיות. יעקב באחד מעל עצהו טלה את החיבת, ואת מורדו רש"י א"י, ע"פ י"תרנ"ג באב"דקים ויאמר שישנא ב"ש ג' אתה צו'יטגן אפ'ינגן מארץ פריצ'ן לתת אונתן ביד האמרי' הליקטינ', וביאר רש"י, ואמר רש"י, ואתה היה חכם דאנא, אכן, אלא שאם שישנו אותו מול חזונו אותו, הוא ידביל על רצונו מה לדבילן עליו מה שבלבד על בחרו, מה שבלבד עליו" א. מביא בדברי ע'לק"י, וזאת על ידי שישנו את השנים את אלו יחשבו עליו לטובה, ועל כן, העצה להרבות את השכנים היה, לחשוב ולגמול טובות וחיוביות כד ליבם יתמן גם לאו לטובה וסופו להשיקו טובות וחיוביות כד ליבם יתמן גם לאו לטובה, וזאת על ידי שישנו את השנים את אלו יחשבו עליו לטובה, שהנדרש רש"י אך משמע עומד שלבד על בחדו לזית מה שלבין עליו, והוא משל הדייטין, אך אין כל אישה תולעת את ליבו לטובה. דבר זה נלמד מדברי הפוסק (משלי כ"ו י"ט): "כמים חיים לפנים בן יד בארץ לפנים", ודבריו מלשיטם, ש"ה דברים כמורדים, שאם אילו הם דבר רש"י, מרוד מאד הם בתרות של הדייט' ולא יסדם על דברי הפוסק. ולפי צדק לומר של רד ברש"י הללו התעורר ויעקב לחשוב את ההלבנות מרשימים זה את זה, נתינו גם להספיק על ליבו של השני לטובה וכפי שאנן הצליח לעשות במחשבותיו הטובות